

sessió per la hipostasiació pot dur a una veu dura i excessivament estrident amb problemes en els aguts. És per això que Bañó insisteix en la importància de la “cobertura”; és a dir, el “gir” que la veu fa a partir d’una tessitura aguda per evitar aquest enduriment de la veu. Fernando Bañó considera que així s’aconsegueix una posició baixa de la laringe, gràcies a la qual les cordes vocals queden amb la tensió necessària per acarar els passatges corresponents.

Cal tenir en compte, però, que tots aquests aspectes no funcionarien correctament sense una bona respiració, que esdevé el suport físic de qualsevol emissió vocal. Fernando Bañó defensa una respiració diafragmàtica combinada amb l’abdominal i la intercostal.

D’altra banda, un dels aspectes més interessants d’aquest llibre és la incursió en l’àmbit de la música lleugera i el musical. Tot i que el llibre parteix de la lírica, Fernando Bañó té una amplíssima experiència com a professor de cant en aquests

clusió que el mètode es bàsicament el mateix, i només està matisat per la menor potència vocal que cal i per la correcta utilització del registre de pit en el cas de les dones.

Qui consulti el llibre, no hi trobarà només un text que li expliqui descriptivament el funcionament del cos, sinó també un gran nombre d’excel·lents il·lustracions i fins i tot “metàfores” i exercicis de gran senzillesa que ajuden a entendre d’una manera pràctica tota la part teòrica. També resulta d’un interès especial –i divertit–, l’extrafolari catàleg de professors de cant amb què un alumne inexpert es pot trobar, tot extret de casos verídics.

Així, doncs, som davant d’un llibre de gran utilitat tant per a l’estudiant novell com per al professional que vulgui aprofundir en el complex mecanisme del cant, a partir d’un estil amè, rigorós i alhora agradablement didàctic. Amb tot, cal afegir que el llibre conté unes quantes errades d’edició que vénen corregides a la pàgina web de l’autor: www.auladecanto.com.

La antitécnica

La impostación vocal en la ópera, teatro musical, jazz, música ligera y agrupaciones corales.
 Editorial Alpuerto.
 Madrid 2003.

Vivim en un panorama líric estrany: proliferen els tractats i professors de cant, però paradoxalment hi ha un greu buit de grans veus al món de la lírica. Davant d'aquesta situació, el tenor i professor de cant Fernando Bañó presenta el seu llibre *La antitécnica*. El títol ja és una provocació davant aquesta gran quantitat de tractats de tècnica vocal que pregonen certs aspectes de la veu sense un veritable coneixement de la fisiologia del cos. Fernando Bañó, en canvi, busca explicar aquests aspectes per esclarir els dubtes que tant l'alumne novell com el cantant professional pot tenir sobre els aspectes més importants del cant. De fet, el terme "tèc-

gica i natural del cos influeix per obtenir un resultat òptim.

Aquest llibre sorgeix de les experiències personals de Fernando Bañó. La problemàtica vocal que ell mateix va viure quan tot just començava la seva carrera internacional el va dur a aprofundir en els aspectes fisiològics de la veu per recuperar-se i per evitar que als seus alumnes els succeís el mateix. El llibre està estructurat a partir dels tres puntals de la veu cantada, segons Bañó: 1) impostació, 2) cobertura, i 3) respiració.

Pel que fa a la impostació, Bañó considera que últimament s'està perdent, fet que du a un empitjorament del timbre vocal dels cantants. És per això que Bañó busca una veu ben impostada, és a dir, amplificada pels harmònics produïts pels ressonadors cranials. La seva base és l'anomenada "tècnica de la màscara", que Bañó coneix a partir del seu pare, el tenor Fernando Bañó Ferrando, que fou, alhora, alumne de Francisco Andrés Romero, el mestre d'impostació d'Alfredo Kraus. De fet, aquest llibre